

Voortoets Natuurbeschermingswet

Plas Cattenbroek en plas Breeveld Woerden

Rapportnummer: 20120160/rap01
Status rapport: Definitief
Datum rapport: 28 januari 2014

Auteur: F. (Francine) van der Loop
Projectleider: D. (Dirk) van der Est
Kwaliteitscontrole: D. (Dirk) van der Est

Opdrachtgever: gemeente Woerden
t.a.v. dhr. R. (Richard) Beumers
Postbus 45
3440 AA Woerden

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Leeswijzer	1
2 HUIDIGE SITUATIE EN TOEKOMSTIGE PLANNEN	2
2.1 Huidige situatie	2
2.2 Ontwikkelingsruimte binnen bestemmingsplan	3
3 LIGGING TEN OPZICHTE VAN BESCHERMDE GEBIEDEN	6
4 AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	8
4.1 Inleiding	8
4.2 Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen	8
4.3 Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	10
4.4 Kamerikse nessen	11
4.5 Bijleveld	11
4.6 Natuurwaarden plas Cattenbroek en Breeveld	11
5 EFFECTENANALYSE	12
5.1 Inleiding	12
5.2 Effecten in de beschermde gebieden (via externe werking)	12
5.3 Ecologische relatie plangebied en beschermde gebieden	13
6 CONCLUSIE	15
7 LITERATUUR	16

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Bestemmingsplankaart
- Bijlage 2: Kaart zoekgebied vogels NDFF
- Bijlage 3: Effectenindicator Natura 2000- gebieden

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In het oostelijk deel van de bebouwde kom van Woerden bevindt zich recreatieplas Cattenbroek. Sinds de zandwinning in de plas enkele jaren geleden is gestopt, werkt de gemeente aan de herontwikkeling van dit gebied. Op dit moment is een bestemmingsplan in voorontwerpfase opgesteld voor dit gebied. Bij dit bestemmingsplan zijn ook de volkstuinten en natuurplas Breeveld opgenomen. Dit gedeelte van het bestemmingsplan is conserverend van aard. Voor plas Cattenbroek is het bestemmingsplan niet conserverend van aard. Er wordt een recreatiezone met strand, horeca en diverse recreatievoorzieningen in het zuidwestelijk deel van dit gebied aangelegd. Het bestemmingsplan dient getoetst te worden aan de natuurwetgeving. Een toetsing aan de Flora- en faunawet reeds uitgevoerd (zie rapportage ATKB 20120160/rap01, 9 augustus 2013) en er is tijdelijke ontheffing natuur verleend. Deze toetsing is uitgevoerd voor de volgende ontwikkelingen:

- Recreatievoorzieningen plas Cattenbroek;
- Aanleg wandelpad plas Cattenbroek;
- Fase 4 Waterrijk Woerden;
- De realisatie van drijvende woningen in plas Cattenbroek.

In deze toetsing zijn alleen de realisatie van recreatievoorzieningen opgenomen. De toetsing aan fase 4 Waterrijk Woerden en de realisatie van drijvende woningen maakt geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan.

De provincie heeft verzocht om een toets in het kader van de Natuurbeschermingswet uit te voeren. Hierin moeten de effecten op de in de omgeving liggende beschermde natuurmonumenten (Kamerikse Nessen, Bijleveld) en Natura 2000 gebieden (Nieuwkoopse Plassen, Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein) onderzocht worden.

Dit rapport behandelt de resultaten van de voortoets. Uit de conclusie van dit rapport blijkt of er voor het voornemen een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk is en of een uitgebreidere toetsing noodzakelijk is. Er wordt in dit rapport een antwoord verkregen op de volgende vragen (zie wet- en regelgeving bijlage 1):

1. Heeft het voornemen mogelijk een negatief effect op habitats van soorten of habitattypen? => zo nee? Dan is er geen Nbwet-vergunning nodig.
2. Zo ja is er een kans op een negatief effect (= verslechtering) maar zeker niet significant? => verslechteringstoets
3. Is er kans op significant negatief effect (=significante verslechtering of significante verstoring) op soort/habitat van soort of habitattypen? =>passende beoordeling

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt een beschrijving van het onderzoeksgebied gegeven en wordt beschreven welke ontwikkelingen door het bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden. In hoofdstuk drie wordt toegelicht waar de beschermde gebieden zich bevinden ten opzichte van het plangebied. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke waarden beschermd zijn. De instandhoudingsdoelstellingen Natura-2000 gebieden en de natuurwaarden in de beschermde natuurmonumenten worden beschreven. In dit hoofdstuk wordt eveneens aangegeven of deze natuurwaarden ook voor komen in het plangebied of de directe omgeving.

Hoofdstuk 5 omvat de effectenanalyse. Er wordt eerst ingegaan op mogelijke effecten in de beschermde gebieden (door externe werking). Vervolgens wordt ingegaan op de ecologische samenhang tussen het plangebied (en directe omgeving) en de Natura 2000-gebieden. Als er namelijk soorten afhankelijk zijn van bepaalde gebieden buiten de Natura 2000-gebied, zijn deze gebieden ook beschermd. Het rapport sluit in hoofdstuk 6 af met een samenvattende conclusie.

2 HUIDIGE SITUATIE EN TOEKOMSTIGE PLANNEN

2.1 Huidige situatie

Ligging plangebied

Recreatieplas Cattenbroek en plas Breeveld liggen ten oosten van de bebouwde kom van Woerden. In onderstaande figuur zijn plas Breeveld en de volkstuinten met geel aangegeven, plas Cattenbroek is rood omlijnd, en de ligging van het recreatieterrein hierbinnen is met oranje weergegeven. In onderstaande paragrafen wordt eerst de huidige situatie van plas Cattenbroek beschreven en daarna van plas Breeveld en de volkstuintjes.

Figuur 2.1. Ligging plangebied recreatieplas Cattenbroek (rood) recreatiezone (oranje) en in geel het conserverende deel van het bestemmingsplan de volkstuinten en natuurplas Breeveld. (bron: google Earth).

Plas Cattenbroek

In dit gedeelte van het plangebied is sprake van veel dynamiek. Dit komt, omdat de zandwinner zijn activiteiten heeft afgerond en de complete installatie heeft afgebroken. In het zuidwestelijk deel van het plangebied (op de plaats van de toekomstige recreatievoorzieningen, zie ook figuur 2-2) is sinds het voorjaar van 2012 een open vrijwel onbegroeide zandvlakte aanwezig. Op een klein deel is door gemeente Woerden al in 2011 een tijdelijk strand opengesteld. Het westelijk deel van het gebied bestaat uit een aarden en met ruigte begroeide wal, dat de begrenzing vormt tussen de meer westelijk gelegen woningen en de recreatieplas. Zie ook figuur 2-3 voor enkele impressies.

In het noordelijk deel ligt ook een grote open weinig begroeide zandvlakte, deze ruimte is gereserveerd voor woningbouw. Tussen de zandvlakte en het al bebouwde deel ten noorden ervan liggen twee watergangen. Richting het noordoostelijk deel van het plangebied is een onverhard wandelpad aanwezig met een ruigtebegroeiing aan beide kanten. Direct ten noorden van het wandelpad bevindt zich natuurplas Breeveld. Zie ook figuur 2-3 voor enkele impressies.

In het oostelijk deel is een natuurstrook aanwezig. Deze strook is tijdens de zandwinning gerealiseerd. Deze natuurstrook bestaat uit een moerasachtige begroeiing met helofyten en kruidenrijke ruigten met onder meer grote kattenstaart en grote wederik. De watergangen zijn hier deels begroeid met smalle waterpest. De recreatieplas wordt verder gescheiden van de natuurzone door een brede sloot en een droge strook met een vochtige grasvegetatie en pionier ruigten (met onder meer waterpeper en kamille). Zie ook figuur 2-3 voor enkele impressies.

In de recreatieplas zijn nagenoeg geen waterplanten aangetroffen, wel op een aantal plaatsen een helofytenbegroeiing in de oeverzone. Rondom de plas zijn de sloten wel begroeid met een verlandingsvegetatie met, naast helofyten, ook pijlkruid, zwanenbloem, smalle waterpest en verschillende soorten kroos. Zie ook figuur 2-3 voor enkele impressies.

Natuurplas Breeveld en volkstuintjes

Dit gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit een grote plas die ook ontstaan uit zandwinning (plas Breeveld). Aan de oostzijde ligt een natuurstrook met een moerasachtige begroeiing, bomen en brede watergangen. Aan de noordzijde ligt een volkstuintjescomplex.

2.2 Ontwikkelingsruimte binnen bestemmingsplan

In bijlage 1 is het bestemmingsplan weergegeven. De bestemmingen in natuurplas Breeveld en volkstuintjes zijn conserverend van aard. Er zijn hier geen nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden. In deze paragraaf wordt daarom alleen in gegaan op de ontwikkelingen in plas Cattenbroek.

In het zuidwestelijk deel van plas Cattenbroek worden recreatievoorzieningen gerealiseerd. De plannen zijn nog niet definitief in deze fase van planvorming. In 2013 wordt een exploitant gekozen, die het inrichtingsplan verder gaat uitwerken. De hieronder beschreven plannen kunnen dus nog afwijken in de verdere fase van planvorming.

Recreatiestrand

Op deze locatie wordt gedacht aan een recreatiestrand en bijbehorende voorzieningen in de vorm van een eiland. Op deze wijze ontstaat een ruimtelijk duidelijk onderscheiden gebied en is ook fysiek de toegankelijkheid van het gebied te reguleren.

Ligweide

Er wordt gedacht aan een ligweide op het recreatie-eiland met een minimaal 300 meter lange strandoever. Direct aansluitend op de strandoevers bevinden zich speel- en ligweiden. Deze bestaan deels uit vlakke velden, geschikt voor balsport en evenementen en deels uit landschappelijke glooiingen die uitnodigen tot zonnen, spel en die als natuurlijke tribune kunnen dienen bij evenementen. Aansluitend op het strand voor gezinnen kunnen picknickbanken, barbecueplaatsen en speelvoorzieningen voor jonge kinderen worden opgenomen. Boomgroepen bieden beschutting.

Horeca en aanvullende voorzieningen

Ten behoeve van de exploitatie van het gebied zal ruimte worden geboden aan horeca. Daarnaast staat de gemeente Woerden open voor aanvullende recreatieve voorzieningen in het gebied. Het is nog niet duidelijk wat dit zal zijn.

Recreatieve routes

Langs de zuidwestelijke oever loopt een oeverwandelpad dat aansluit op de huidige padenstructuur. Parallel aan het wandelpad loopt tot aan de parkeerplaats het fiets- en ruiterspad.

Het fietspad is een aantrekkelijke fietsroute tussen Woerden en Harmelen en Leidsche Rijn, aansluitend op de Cattenbroekdijk, die een belangrijke noord-zuidverbinding vormt richting Montfoort.

Er moeten voor circa 700 fietsen stalmogelijkheden worden geboden, waarbij gedacht wordt om deze over recreatie-eiland te verspreiden.

Op het recreatie-eiland worden wandelpaden aangelegd waarmee, vanaf twee toegangsbruggen, de stranden en de voorzieningen worden bereikt. De exacte ligging van deze paden wordt bij het maken van het inrichtingsplan bepaald.

Oeverinrichting

In het plan worden vier oevertypen onderscheiden:

- strandoever
- natuurlijke oever
- verstevigde oever
- beschoeide oever / damwand

Strandoever

De plannen voor de strandoever in de recreatiezone zijn nog niet concreet uitgewerkt

Natuurlijke oever

De oevers van de gehele recreatieplas en van de eilanden worden zoveel mogelijk als natuurlijke oever zonder beschoeiing aangelegd. Om dit te bereiken worden rond de waterlijn flauwe taluds toegepast van maximaal 1:3 en worden waar mogelijk plasbermen aangelegd, waarin zich een oevervegetatie kan ontwikkelen.

Verstevigde oever

Waar de aanleg van natuurlijke oevers niet mogelijk is vanwege de kans op oeverafslag door golfslag worden verstevigde oevers aangebracht. Deze oevers, die ook een flauw onderwatertalud en plasberm hebben, worden voorzien van een versteviging, bijvoorbeeld in de vorm van stortsteen. Waar nodig voor het gebruik of vanwege beperkte ruimte worden oevers voorzien van een houten beschoeiing of damwand.

Gebruik van recreatieve paden rond de plas

Rond de gehele recreatieplas ligt een doorgaande wandelroute van circa 4 km. Deze route gaat over de Potterspromenade, De Haarwijkse kade en langs de zuidelijke en westelijke oevers van de Recreatieplas Cattenbroek. De verharding van de Potterspromenade en van het westelijke oeverpad bestaat, aansluitend op de paden van Waterrijk Woerden, uit asphalt. De paden langs de Hollandse kade en de zuidelijke oever zijn informeler uitgevoerd met breuksteen.

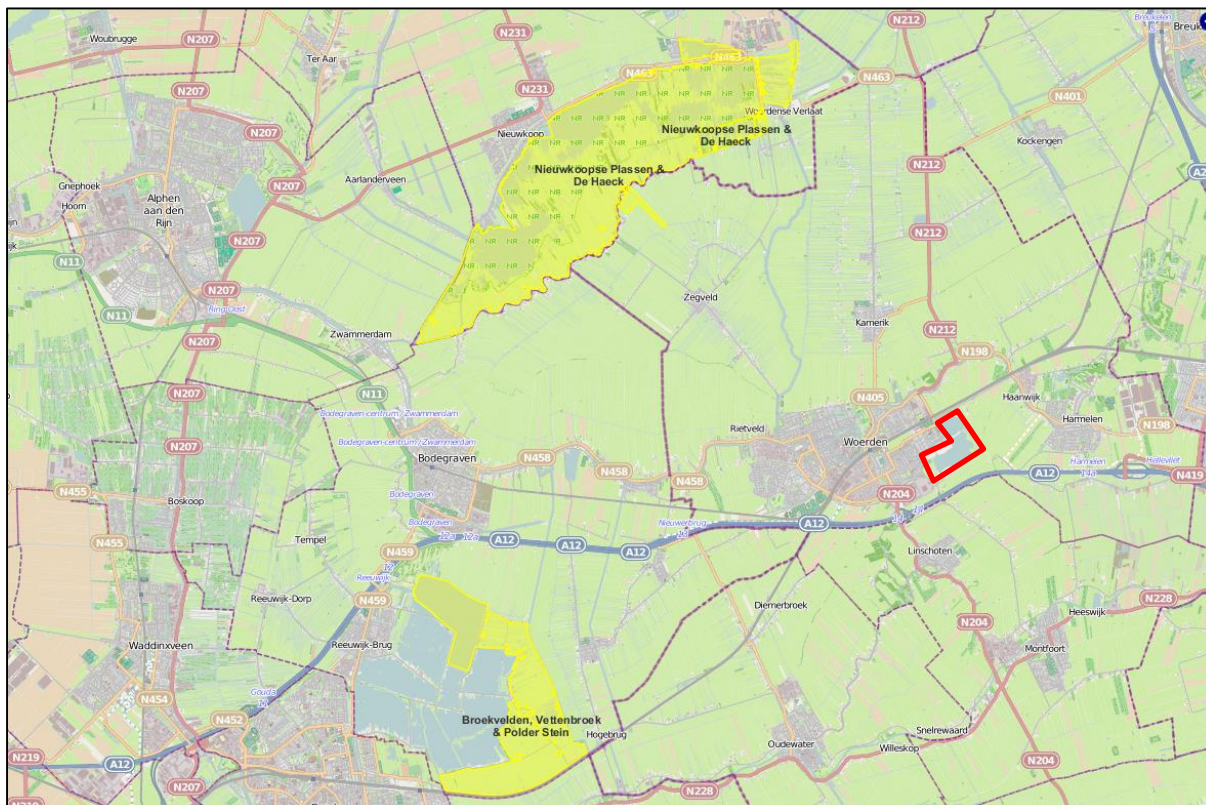
De noordelijke oever wordt gevormd door de Potterspromenade en loopt door de zuidelijke rand van de volgende bouwfase van project Waterrijk Woerden (zie figuur 2-2). De oostelijke oever loopt over de Hollandse kade met de mogelijkheid van een doorsteek door de moerasnatuurzone. Op een deel van het wandeltraject is een bommenrij gerealiseerd. De paden zijn inmiddels al gerealiseerd (geasfalteerd), maar worden door de ontwikkelingen bij de recreatieplas waarschijnlijk intensiever gebruikt.

Figuur 2-3. Enkele impressies van het plangebied, met bovenaan de oevers van de voormalige zandwinplas met het recreatiestrand (linksboven). Linksonder een onverhard pad met ruigte en rechts midden de natuurzone met een kruidenrijke ruigtebegroeiing en watervegetatie.

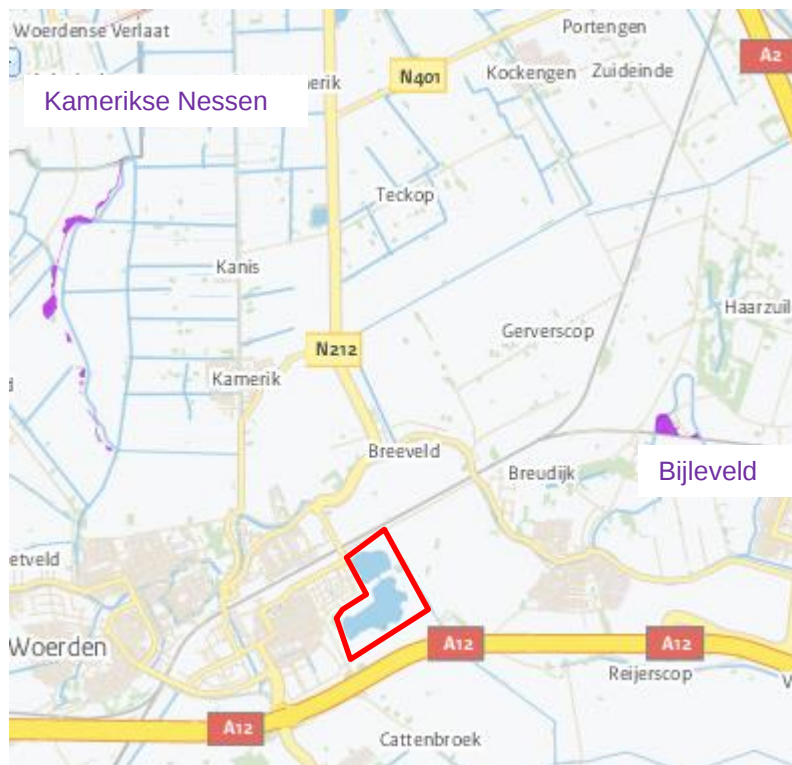
3 LIGGING TEN OPZICHTE VAN BESCHERMDE GEBIEDEN

Het Natura 2000- gebied Nieuwkoopse plassen ligt op 9 kilometer afstand en het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein ligt op 10 kilometer afstand (zie figuur 3.1). Overige Natura-2000 gebieden liggen op nog grotere afstand. Gezien de aard van de voorgenomen ontwikkeling zijn effecten op deze gebieden uitgesloten.

Figuur 3.1 Ligging Natura 2000- gebieden in relatie tot het plangebied (geel zijn de beschermde gebieden en rood is het plangebied)

Ook de beschermde natuurmonumenten liggen op ruime afstand van het plangebied. Het gebied “de Kamerikse Nessen” ligt op 4 km afstand en het gebied “de moerasterreinen langs de Bijleveld” ligt op 4,5 kilometer afstand tot het plangebied.

Figuur 3.2 Ligging beschermde natuurmonumenten (paars) in relatie tot het plangebied (rood). Bron: PDOK documentenviewer (publieke dienstverlening op kaart).

4 AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000- gebieden beschreven en wordt ingegaan op de natuurwaarden in de beschermde natuurmonumenten.

Omdat er ook getoetst moet worden of er effecten op kunnen treden op gebieden buiten het Natura-2000 gebied die essentieel zijn voor de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, wordt in de tabel aangegeven of deze soorten binnen een straal van 1 km tot het plangebied voorkomen. Dit is bijvoorbeeld relevant voor rust- of foerageergebieden van vogels. Dit is niet van toepassing voor de habitattypen. Er is gekozen voor een straal van 1km omdat dit als vuistregel wordt gebruikt om invloed van verstoring van geluid en licht te bepalen (checklist voortoets werkgroep Natura 2000). Om het voorkomen van soorten in en rondom het plangebied te bepalen is gebruik gemaakt van de eerder uitgevoerde toetsing aan de Flora- en faunawet (kenmerk 20120160/rap01) en de verspreidingsgegevens verzameld om effecten van baggerwerkzaamheden in de gemeente te kunnen bepalen (ATKB kenmerk 20130619/rap01).

4.2 Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen

De Nieuwkoopse Plassen en de Haeck vormen een laagveen verlandingsgebied waarin, naast veenplassen met bijzondere watervegetaties, een grote oppervlakte overgangsveen en moerasheide is gevormd. Het is tevens het meest westelijk gelegen verlandingsgebied waarin nog lokaal goed ontwikkelde vegetaties van basenrijk overgangsveen te vinden zijn. Het vormt een belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger, snor, rietzanger). Het gebied is ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (zwartkopmeeuw, zwarte stern). Voor de zwartkopmeeuw betreft het de grootste broedkolonie buiten de Delta.

In tabel 4.1 staan de kernopgaven die voor het gebied zijn geformuleerd. In tabel 4.2 zijn de soorten en habitattypen weergegeven waarvoor dit gebied is aangewezen en is aangegeven of de soorten binnen een straal van 1km van het plangebied voor kunnen komen.

Tabel 4.1 Kernopgaven Nieuwkoopse plassen

4.08	Evenwichtig systeem	Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwantiteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kwanswierwateren H3140 en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150), zwarte stern A197, platte schijfhoren H101X en vissen zoals o.a. bittervoorn H1134, grote modderkruiper H1145, kleine modderkruiper H1149 en insecten, zoals gevlekte witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.
4.09	Compleetheid in ruimte en tijd	Alle successiestadia laagveenverlanding in ruimte en tijd vertegenwoordigd: overgangs- en trilvenen (trilvenen en veenmosrietlanden) H7140_A en H7140_B met onder meer grote vuurvinder H1060, groenknolorchis H1903 en vochtige heiden (laagveengebied) H4010_B, blauwgraslanden H6410, galigaanmoerassen *H7210 en hoogveenbossen H91D0, in samenstelling met gemeenschappen van open water.
4.12	Overjarig riet	Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief waterriet, door herstel van natuurlijke peildynamiek en tegengaan verdroging door rietmoerasvogels, zoals roerdomp A021, purperreiger A029, snor A292, grote karekiet A298 en voor de noordse woelmuis *H1340.
4.15	Vochtige graslanden	Herstel inundatie, behoud en nieuwvorming blauwgraslanden H6410, glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart) H6510_B, met name kievitsbloemhooilanden, mede als leefgebied van de kemphaan A151 en watersnip A153.

Tabel 4.2 Instandhoudingsdoelstellingen Nieuwkoopse plassen en voorkomen rondom het plangebied

Code	Habitatype	Aanwezig binnen straal van 1 km nabij plangebied
H3140	Kranswierwateren	n.v.t
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	n.v.t
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	n.v.t
H6410	Blauwgraslanden	n.v.t
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	n.v.t
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	n.v.t
H7210	*Galigaanmoerassen	n.v.t
H91D0	*Hoogveenbossen	n.v.t
Code	Habitatsoorten	
H1082	Gestreepte waterroofkever	nee
H1134	Bittervoorn	ja
H1149	Kleine modderkruiper	ja
H1318	Meervleermuis	Geen verblijfplaatsen of belangrijke foerageer of vliegroutes, mogelijk incidenteel
H1340	Noordse woelmuis	nee
H1903	Groenknolorchis	nee
H4056	Platte schijfhoren	ja
Code	Broedvogels	
A021	Roerdomp	ja
A022	Woudaapje	nee
A029	Purperreiger	Ja
A176	Zwartkopmeeuw	ja
A197	Zwarte Stern	ja
A292	Snor	ja
A295	Rietzanger	ja
A298	Grote karekiet	nee
Code	Soort	
A027	Grote Zilverreiger	ja
A041	Kolgans	ja
A050	Smient	ja
A051	Krakeend	ja

Voor de vogelsoorten is in onderstaande tabel weergegeven in welke aantallen ze voorkomen om het belang van het gebied te kunnen bepalen. Tevens is aangegeven of ze ook binnen plas Cattenbroek verwacht worden omdat in dit gedeelte door het bestemmingsplan ontwikkelruimte wordt geboden.

Tabel 4.2 Vogels, waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt, aantal en locatie (Bron NDFF 2010 - 2013, zie bijlage 2 voor kaartje)

Vogel	Locatie	Aantal waarnemingen (2010 tot 2013)
Roerdomp	Rondom plas Breeveld, niet bij recreatiezone plas Cattenbroek	19
Purperreiger	Rondom plas Breeveld, niet bij recreatiezone plas Cattenbroek	14
Zwartkopmeeuw	Mogelijk in het plangebied	1
Zwarte Stern	Binnen plangebied (foeragerend bij plas Cattenbroek) en bij plas Breeveld	4
Snor	In natuurstrook Cattenbroek en rond plas Breeveld	2
Rietzanger	In natuurstrook Cattenbroek en rond plas Breeveld	47
Grote Zilverreiger	In omliggende weilanden en bij plas Breeveld	79
Kolgans	Rustend in plas Cattenbroek en Breeveld en foeragerend in omliggende weilanden buiten het plangebied	19
Smient	Ja rustend en foeragerend in plas Cattenbroek en plas Breeveld (niet broedend)	99
Krakeend	Ja rustend en foeragerend in plas Cattenbroek en plas Breeveld (niet broedend)	63

4.3 Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Dit gebied ligt in het Groene Hart van Zuid-Holland en is een nat graslandgebied. Het open water en de graslanden dienen als foerageer- en rustgebied voor watervogels, met name kleine zwaan en smient. Daarnaast van enige betekenis voor krakeend en slobbeend (Broekvelden/Vettenbroek). Als slaapplek dient vooral de plas Broekvelden/Vettenbroek, voor de kleine zwaan tevens Polder Stein, waar ze, vooral in het noordelijk deel, ook overdag te vinden zijn. Er zijn geen habitattypen of -soorten aangewezen voor dit gebied. In onderstaande tabel is direct aangegeven in welke aantallen de aanwezige soorten voorkomen.

In tabel 4.3 staan de kernopgaven die voor het gebied zijn geformuleerd. In tabel 4.4 zijn de soorten en habitattypen weergegeven waarvoor dit gebied is aangewezen en is aangegeven of de soorten binnen een straal van 1km van het plangebied voor (kunnen) komen.

Tabel 4.3 Kernopgaven Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

4.11	Plas-dras situaties	Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals porseleinhoen A119 en kempaan A151, kwartelkoning A122 en noordse woelmuis *H1340.
4.16	Rui- en rustplaatsen	Voldoende ruiplaatsen en rustgebieden voor watervogels zoals fuut A005, ganzen, slobbeend A056 en kuifeend A061.

Tabel 4.4 Instandhoudingsdoelstellingen Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en voorkomen rondom het plangebied (Bron voor het voorkomen NDFF 2000 -20130, zie bijlage x voor kaartje)

Code	Soort	Aanwezig binnen straal van 1 km nabij plangebied	Aantallen (2000 tot 2013)
A037	Kleine Zwaan	Ja mogelijk in plangebied rustend in plas Cattenbroek (en plas Breeveld). Foeragerend buiten het plangebied	15
A050	Smient	Ja (zie tabel 4.2)	Zie tabel 4.2
A051	Krakeend	Ja (zie tabel 4.2)	Zie tabel 4.2
A056	Slobeend	Ja mogelijk in plangebied rustend en foeragerend in plas Cattenbroek en plas Breeveld	33

4.4 Kamerikse nessen

Dit gebied bestaat uit oeverlanden, gras- en hooilanden, moerassige terreinen waaronder rietvelden met plaatselijke houtgewas en delen moerasbos. Voor de beschermde natuurmonumenten is een beschrijving van de te beschermen natuurwaarden gegeven. Er is geen beknopte lijst van instandhoudingsdoelstellingen zoals bij de Natura gebieden. Het gebied is beschermd voor z'n diverse bijzondere planten (zoals rietorchis, waterdrieblad moeraskartelblad, en kleine valeriaan). Het gebied is daarnaast belangrijk voor diverse broedvogels (o.a. rietzanger, boomvalk) en als foerageergebied voor diverse vogels, waaronder de purperreiger.

4.5 Bijleveld

Dit gebied is ontstaan uit een voormalige kleiafgraving, waarop zich in de loop van de tijd rietland, moerasbos en in botanische opzicht uiterst waardevol natuurgrasland heeft ontwikkeld. Net als bij het andere beschermde natuurmonument is er geen beknopte lijst van beschermde natuurwaarden. Dit gebied is met name beschermd vanwege de bijzondere planten en paddenstoelen die in het gebied voorkomen.

4.6 Natuurwaarden plas Cattenbroek en Breeveld

ATKB heeft in 2012 en 2013 ecologisch onderzoek verricht in het bestemmingsgebied. Hiermee is, in combinatie met brononderzoek, een voldoende beeld ontstaan van de aanwezige natuurwaarden. Dit geldt ook voor soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt. Het was dus niet noodzakelijk om voor deze toetsing een extra veldbezoek aan het gebied te brengen.

5 EFFECTENANALYSE

5.1 Inleiding

In de effectenanalyse in dit hoofdstuk wordt in paragraaf 5.2 in eerste instantie de effecten op de beschermde gebieden zelf bepaald. Uit hoofdstuk 4 blijkt dat er een aantal soorten, waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt, in of in de directe omgeving van het plangebied voorkomen. Er wordt daarom ook onderzocht of het plangebied en de directe omgeving een ecologische relatie heeft met de betreffende Natura- 2000 gebieden en of de beschermde natuurmonumenten. Dit wordt in paragraaf 5.3 beschreven.

5.2 Effecten in de beschermde gebieden (via externe werking)

In bijlage 3 is de effectenindicator voor beide Natura 2000-gebieden opgenomen. Hierin staat voor welke effecten de habitattypen en soorten gevoelig zijn. Alle verstoringfactoren (behalve verzoeting) kunnen van invloed zijn op soorten- en of habitattypen in de Nieuwkoopse plassen. In het gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein zijn volgens de effectenindicator veel minder storingsfactoren van belang. Beide gebieden liggen op grote afstand (9 en 10 km), hierdoor zijn effecten op de Natura 2000- gebieden zelf met zekerheid uit te sluiten . Wel zijn effecten als gevolg van externe werking op instandhoudingsdoelen niet op voorhand uit te sluiten. In onderstaande paragrafen wordt dit verder toegelicht. Onderstaande effecten (behalve verzoeting) kunnen ook effect hebben op de beschermde natuurmonumenten. Ook deze gebieden liggen op ruime afstand van het plangebied, effecten op de gebieden zelf zijn met zekerheid uit te sluiten.

De effecten worden niet per gebied besproken omdat de verstoring vanuit het plangebied voor alle gebieden hetzelfde is. In onderstaande tabel is wel samengevat voor welke storingsfactoren de verschillende gebieden gevoelig zijn.

Tabel 5.1 Verstoringfactoren waarvoor de Natura 2000 gebieden gevoelig zijn (N= Nieuwkoopse plassen, B = 4.3 Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein, K = Kamerikse nessen, b= Bijleveld)

Verstoringfactor	Gebied	Verstoringfactor	Gebied
Oppervlakteverlies	N, K, b	Verandering overstromingsfrequentie	N, K, b
Versnippering	N, K, b	Verandering dynamiek substraat	N, K, b
Verzuring	N,B, K, b	Verstoring door geluid	N, K, b
Vermesting	N	Verstoring door licht	N,B, K, b
Verzoeting	-	Verstoring door trilling	N, K, b
Verzilting	N,B, K, b	Optische verstoring	N, K, b
Verontreiniging	N,B, K, b	Verstoring door mechanische effecten	N,B, K, b
Verdroging	N,B, K, b	Verandering in populatiedynamiek	N, K, b
Vernatting	N,B, K, b	Bewuste verandering soortensamenstelling	N, K, b
Verandering stroomsnelheid	N,B, K, b		N, K, b

Oppervlakteverlies en versnippering

Deze verstoringfactoren zijn niet van toepassing omdat er niet binnen het Natura 2000- gebied wordt gewerkt.

Verzuring, vermisting, verontreiniging

Deze verstoringfactoren kunnen op grote afstand effect hebben omdat ze door de lucht (en of water bij verontreiniging) verspreid worden. Met name de habitattypen uit de Nieuwkoopse plassen zijn gevoelig voor vermisting en verzuring.

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen lokaal zorgen voor een toename in depositie, wat kan leiden tot verzuring of vermisting. Uit het voorontwerp bestemmingsplan blijkt echter de ontwikkeling van de recreatieplan niet in betekenende mate zal bijdragen aan de concentraties stikstofdioxide en fijn stof en dat de grenswaarden in het gebied niet overschreden worden.

Op een afstand van 9 en 10 km (Natura 2000 gebieden) of 4 km (beschermde natuurmonumenten) heeft dit geen effect hebben op habitattypen. Deze depositie valt op zo'n grote afstand weg tegen de achtergrond depositie van de gemeente Woerden en omliggende wegen. Daarnaast is de toename van de depositie dermate klein, dat dit niet meetbaar is op zulke afstanden van het bestemmings-gebied.

Verzilting, verdroging, vernatting, verandering in de stroomsnelheid, verandering in overstromings-frequentie, verandering dynamiek substraat

Deze verstoringfactoren hebben allemaal te maken met een verandering in de waterhuishouding. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zijn effecten op de waterhuishoudingen in de beschermde gebieden, vanwege de grote afstand uit te sluiten.

Verstoring door geluid, licht, trilling, optische verstoring

Ook deze verstoringfactoren zullen gezien de grote afstand geen effect hebben op de beschermde gebieden. Als vuistregel wordt door de regie groep Natura 2000, een afstand van 1000 meter aangehouden, waar nog effecten kunnen optreden (zie checklist voortoets van regie groep). De afstanden tot de beschermde gebieden (4, 9 en 10 kilometer) liggen ver boven deze grens.

Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers en hebben overlap met bovenstaande verstoringfactoren. Ook dit is niet aan de orde vanwege de grote afstand.

Verandering in populatie dynamiek

Verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect is van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Er wordt hier vooral bedoeld of de situatie wanneer er sprake van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij. Dit is niet aan de orde als gevolg van de planontwikkeling. Toename van het verkeer rondom het plangebied heeft geen invloed op de populatiedynamiek in de beschermde gebieden. Andere slachtoffers zijn door de aanleg van woningen en recreatieve voorzieningen uitgesloten

Bewuste verandering soortensamenstelling

Er is sprake van bewust ingrijpen in de natuur door herintroductie van soorten, introductie van exoten, uitzetten van vis, inzaaien van genetisch gemodificeerde organismen etc. Dit is niet aan de orde bij de aanleg van woningen en de voorzieningen rondom de recreatieplas.

5.3 Ecologische relatie plangebied en beschermde gebieden

Uit hoofdstuk 4 blijkt dat er een aantal soorten met een instandhoudingsdoelstelling, binnen het plangebied of de directe omgeving voorkomt. Dit hoeft echter nog niet te betekenen dat er ook een ecologische relatie is met de beschermde gebieden.

Voor de vissen (kleine modderkruiper en bittervoorn) geldt dat er gezien de grote afstand tot de beschermde gebieden geen ecologische relatie is. Zij zijn niet afhankelijk van meerdere gebieden en kunnen hun hele leven (tijdens voorplanting, maar ook in de winterperiode) in hetzelfde gebied doorbrengen. Zij zijn dus niet afhankelijk van rust of verblijfplaatsen buiten het Natura 2000 gebied. Dit zelfde geldt voor de platte schijfhoren.

Van een aantal vogels is een ecologische relatie ook op voorhand uit te sluiten omdat zij alleen in rietlanden leven en (buiten de wintertrek) niet over grote afstanden migreren. Dit betreft de roerdomp, snor, rietzanger en grote karekiet. De krakeend overwintert alleen in de Natura 2000 gebieden. De soort foerageert en rust in deze periode in de plassen en is ook niet afhankelijk van gebieden buiten de Natura 2000-gebieden.

Sommige vogels maken gebruik van een groter leefgebied. Zij rusten bijvoorbeeld in grote wateren, broeden in rietland of moerasbos en foerageren bijvoorbeeld in agrarische graslanden. Deze soorten zijn voor hun voortbestaan soms wel afhankelijk van gebieden buiten de beschermde gebieden.

Dit betreft de purperreiger, zwarte stern, zwartkopmeeuw (broedvogels) en grote zilverreiger, kolgans, smient, kleine zwaan en slobbeend. Bovenstaande is samengevat in tabel 5.2.

Tabel 5.2 Ecologische samenhang soorten uit het plangebied, (met een instandhoudingsdoelstelling binnen de Natura 2000 gebieden) en mogelijke samenhang met de Natura 2000 gebieden

Soortgroep	Ecologische relatie met Natura 2000 of beschermd gebied
Vissen (kleine modderkruiper en bittervoorn)	nee
Platte schijfhoren)	nee
Broedvogels (roerdomp, snor, rietzanger, grote karekiet)	nee
Broedvogels (purperreiger, zwarte stern, zwartkopmeeuw)	mogelijk
Wintervogels (krakeend)	nee
Wintervogels (grote zilverreiger, kolgans, smient, kleine zwaan en slobbeend)	mogelijk

Uit de documenten van de regiegroep (checklist voortoets en notitie externe werking, 2010) blijkt dat ecologische relatie met gebieden buiten de Natura 2000-gebieden in grote lijnen bekend moet zijn. Er geldt immers dat leefgebied buiten de Natura 2000-gebieden alleen beschermd zijn als ze van essentieel belang zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebieden. Voor de soorten waarbij een ecologische samenhang met het plangebied (zie tabel 5.2) niet op voorhand is uit te sluiten is, is daarom gekeken in de beheerplannen van de gebieden.

Het plangebied en directe omgeving (plas Breeveld) wordt niet genoemd in beide beheerplannen (provincie Zuid-Holland, 2012 en 2013). Plas Cattenbroek en Breeveld zijn in ecologische zin vooral waardevol als rustgelegenheid voor watervogels. In de beheerplannen is niet vermeld dat de soorten afhankelijk zijn waterplassen buiten de Natura 2000-gebieden als rustgebied.

De enige relatie met gebieden buiten de Natura 2000 gebieden die wel in beide beheerplannen naar voren komt zijn (voedselrijke) graslanden die gebruikt worden als foerageergebied voor smient, kolgans en kleine zwaan. Ook purperreigers en grote zilverreigers foerageren in graslanden (en slootjes) rondom het Natura 2000- gebied. Graslanden zijn nagenoeg niet aanwezig binnen het plangebied.

6 CONCLUSIE

Er doen zich geen negatieve effecten voor op instandhoudingsdoelen van habitatsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten van de Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Tevens treden er geen effecten op het natuurschoon van de Beschermd Natuurmonumenten Kamerikse nessen en Bijleveld op. Alle beschermde gebieden liggen op grote afstand tot het plangebied en er zijn geen verstoringsfactoren die op grote afstand merkbaar zijn. Bovendien is er geen ecologische relatie tussen de beschermde gebieden en het plangebied.

De natuurbeschermingswet staat de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg en een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet noodzakelijk.

7 LITERATUUR

Regiegroep Natura 2000 (2010) Externe werking Verduidelijking toepassingsgrond 'externe werking' in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 Datum: 27 mei 2010 Auteurs: Steunpunt Natura 2000

Checklist voortoets (regie groep Natura 2000)

ATKB (2013) Ruimtelijke ontwikkelingen in en rondom recreatieplas Cattenbroek Woerden, toetsing aan de Flora- en faunawet (kenmerk ATKB 20120160/rap01, 9 augustus 2013)

ATKB (2013) Toetsing baggerwerkzaamheden gemeente Woerden. (ATKB kenmerk 20130619)

Provincie Zuid-Holland (2012) Beheerplan bijzonder natuur Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein.

Provincie Zuid-Holland (2013) Concept Ontwerpbeheerplan bijzondere natuur Nieuwkoopse Plassen en De Haeck 2014-2019

SAB (2013) Voorontwerp bestemmingsplan plas Cattenbroek en Breeveld. Projectnummer 120343. In opdracht van de gemeente Woerden

Websites

Waarnemingsite; www.waarneming.nl

Gebiedendatabase Ministerie van E,L&I; <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

Soortendatabase Ministerie van LNV; <http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/>

Regiegroep Natura 2000 www.Natura2000.nl

ATKB kan u tevens van dienst zijn met:

BODEM

- Verkennend en nader (asbest) bodemonderzoek
- Partijkeuringen grond, bagger en niet vormgegeven bouwstof
- Opstellen saneringsplannen, bestekken conventionele en in-situ landbodemsaneringen
- Begeleiding, evaluatie van conventionele en in-situ landbodemsanering
- Non destructief bodemonderzoek (grondradar)
- Second opinions
- Monitorings- en nazorgplannen
- Juridisch advies bodemzaken
- Beleidsondersteuning
- Civieltechnisch onderzoek naar asfalt, zand en klei
- Coördinatie archeologisch onderzoek
- Coördinatie asbestonderzoek gebouwen

ECOLOGIE

- Soortgericht onderzoek (o.a. vleermuizen, amfibieën, vogels)
- Toetsingen aan natuurwetgeving
- Ecologisch werkprotocol en begeleiding
- Vegetatiekarteringen
- Hydrobiologisch onderzoek
- Waterplantenonderzoek en ecoscans
- Visstandbemonstering
- Vismigratieonderzoek (vistelemetrie, pit-tag)
- Actief Biologisch Beheer
- Visserijmanagement
- Visbeheerplannen
- Beleidsstudies, beheerplannen en adviezen
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)

WATER&RUIMTE

- Kwalitatief en kwantitatief waterbodemonderzoek
- Baggerplan en werkplan baggerwerk
- Directievoering, toezicht en begeleiding baggerwerken
- Inrichting en beheer grondwatermeetnetten
- Grondwatermonitoring (grondwaterstand en -kwaliteit)
- Onderzoek en monitoring oppervlaktewaterkwaliteit
- Watervraagstukken
- Coördinatie/opstellen bemalingsplannen
- Watertoetsen en waterparagrafen
- Meldingen en vergunningen
- Coördinatie/opstellen ruimtelijke onderbouwing
- Saneringsplan en bestek waterbodemsanering
- Begeleiding en evaluatie van waterbodemsanering
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen en gebiedsontwikkeling)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)

BIJLAGE 1

LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

- Groen
G
- Groen - Volkstuinen
G-VT
- Natuur
N
- Recreatie
R
- Verkeer
V
- Water
WA
- +

+

+

+

 Waarde - Archeologie 3
WR-A3
- +

+

+

+

 Waarde - Archeologie 4
WR-A4
- +

+

+

+

 Leiding - Hoogspanningsverbinding
L-HV

AANDUIDINGEN

- +

+

+

+

 vrijwaringszone - trillingsvrije zone
- +

+

+

+

 hartlijn leiding - hoogspanningsverbinding

VERKLARING

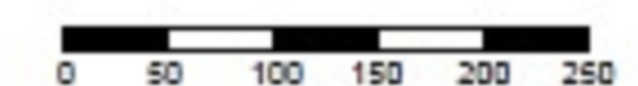
- +

+

+

+

 gbk- en kadastrale gegevens

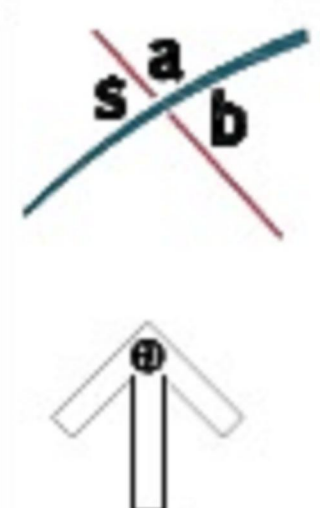
SAS Probus 470, 6100 AL, Anker T 020 957 69 11 | www.sas.nl

bestemmingsplan **Recreatieplas Cattenbroek en
Natuurplas Breeveld**

schaal : 1 : 5000
 formaat : A2
 projectnummer : 120343
 bladnummer : 1
 aantal bladen : 1
 identificatiecode : NL.IMRO.0632.plascattenbroek-bva1

datum : 03-09-2013
 datum ondergrond : -
 voorontwerp : -
 ontwerp : -
 vaststelling : -

gemeente **WOERDEN**

BIJLAGE 2

Zoek gebied NDFF voor waarnemingen vogels

NDFF Uitvoerportaal - Windows Internet Explorer

https://ndff.ecoportal.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#0

Gegevensautoriteit Natuur
Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna
Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica

Nationale Databank Flora en Fauna
Uitvoerportaal

dvanderest

Kaart Tabel Export Beheer Extra Uitloggen

Zoekgebied

Teken Wis

2006
2007
2008
2009
2010
2013

Van 01/01/2010
Tot 01/06/2013

Bronhouder

☐ Alleen volledig binnen zoekgebied

Gevonden records: 3652

Reset Tellen Tonen

Kaart

TOP10 - TOP250 Luchtfoto 2009

1000 m

121087.98, 455203.23

BIJLAGE 3

Effectenindicatoren

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vernatting Verdroging Verontreiniging Verziltig Verzoeting Vermesting Verzuuring Versnippering Oppervlakteverlies																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Kranswierwateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Galigaanmoerassen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Noordse woelmuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gestreepte waterroofkever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Groenknolorchis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Platte schijfhoren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote Zilverreiger (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Purperreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Snor (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Woudaapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwartkopmeeuw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Effectenindicator Nieuwkoopse plassen (zie volgende pagina voor legenda)

Legenda effectenindicator

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- x n.v.t.
- ... onbekend

	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vernatting Verdroging Verontreiniging Verzilting Verzoeting Vermesting Verzuring Versnippering Oppervlakteverlies																		
Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	x	■	■	■	■	■	■	■	x	■	...	■	■	...	■	■	■	...
Krakeend (niet-broedvogel)	■	x	■	■	■	■	■	■	■	x	■	...	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	x	■	■	■	■	■	■	■	x	■	...	■	■	■	■	...	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	x	■	■	■	■	■	■	■	x	■	...	■	■	■	■	■	■	■

Effectenindicator Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein